

Andreas H. Schmachtl

Tilda Kruopelytė

Draugai iš Erškėtrožių tako

Tildos, Ruperto, Molės ir
bičiulių nuotyčiai

Iš vokiečių kalbos vertė Rūta Jonynaitė

UDK 821.112.2-93
Sc48

Versta iš:
Andreas H. Schmachtl.
Tilda Apfelkern.
Die Freunde vom Heckenrosenweg.
Würzburg: Arena Verlag, 2011

Knygos vertimą rėmė Gėtės institutas, kurį finansuoja
Vokietijos užsienio reikalų ministerija

Redaktorė *Bronė Vinevičienė*
Maketuotojas *Linas Vaiškevičius*

SL 098
Tiražas 2000 egz.
Išleido UAB leidykla „Gimtasis žodis“
Teatro g. 5–7, LT–03107 Vilnius
info@gimtasizodis.lt | www.gimtasizodis.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41a, LT-08217 Vilnius
info@baltoprint.com | www.baltoprint.lt

ISBN 978-9955-16-430-2

© Arena Verlag GmbH, Würzburg 2011
© Vertimas į lietuvių kalbą, Rūta Jonynaitė, 2013
© „Gimtasis žodis“, 2013

Turinys

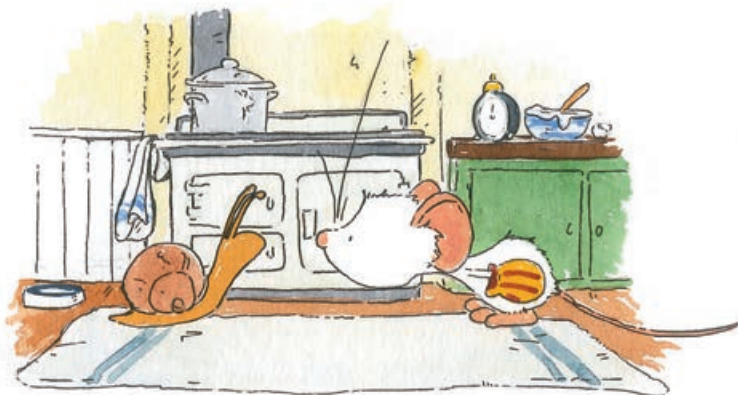

Malonu susipažinti	5
Tildos laisvoji erdvė	10
Peštukai	15
Nelaiminga Ruperto diena	20
Ankstyvoji liepsnelė	25
Molė pakliūva į bėdą	30
Gelbėkit Molę!	36
Mes protestuojam!	42
Tilda – garbės triušė	48
Voverės vienos namie	53
Paskraidink ir mane!	58
Viešnage švyturyje	64
Plaukė antelės...	70
Kas čia dedasi?	75
Gamtos mįslė	81
Zurza įsikrausto	87
Vyšnių žydėjimo šventė	91
Baltutė kaip šėivamedžio žiedai svajonė	97
Gyveno kartą ežys	102
Tetulytė Emilė	108
Du mažiukai Rupertukai	115
Gera kaip kitados	120
Pabaigoje – gražiausioji diena	126

Malonu susipažinti

Smagu, kad jūs čia! Turiu papasakoti daugybę naujienų apie Tildą Kruopelytę.

Turbūt prisimenate baltutę kaip šėivamedžio žiedeliai bažnyčios pelę, gyvenančią nedideliame kaime kažkur tarp kalvų, tiesa? Jaukūs Tildos namučiai stovi prie Erškėtrožių tako, pačioje bažnyčios bokšto papėdėje. Ten ji pasiraičiusi rankoves verda uogienes, kepa gardžiausius pyragus, ir tikriausiai nebūna nė dienos, kad su draugais nebūtų pasimėgavusi nors puodeliu kvapnios arbatos. Galite ir jūs ramiai pas ją užsukti. Tilda labai apsidžiaugs jus išvydusi!

Vieną rytą, turbūt prieš kokias dvi savaites, Tilda dar dienai neišaušus triūsė po namus. Tiesą sakant, Tildai Kruopelytei tai buvo ne naujiena. Jei ji nepadėdavo kuriam nors draugui tvarkyti kokių baisiai svarbių reikalų, tai stengdavosi bent truputėlį apsiukuoti savo būste.

Malonu susipažinti

Šią valandėlę Tilda kaip tik laukė, kada pagaliau baigs kepti jos nuostabioji mielinė pynutė. Prieš pašaudama pelytė aptepė kvapnų tešlos kepalaitį kiaušinio tryniu ir apibarstė migdolų drožlėmis. Labai stengėsi, kad pynutė būtų gardi ne tik paragauti, bet ir pažiūrėti!

– Tuoj išvirsiu tris stiklainius šviežios vyšnių uogienės, pataisyiu vakarienei bulvių mišrainės, o tada, – pasakė Tilda Sraigui, – tada jau jie galėtų ir ateiti.

Sraigius glaudėsi pas Tildą ir buvo ramiausias gyvenimo draugas, kokį tik galima įsivaizduoti. O sakydama „jie“ Tilda, žinoma, turėjo galvoje visus kitus bičiulius – ir visų pirmiausia ežį Rupertą. Jiedu buvo pažįstami seniai, turbūt nuo amžių!

Rupertas buvo įsikūręs po gumbuotomis galingo ažuolo šaknimis, visai prieš Tildos namus. Viršum jo gyveno Edna Voverė su savo dvyniais Viliu ir Beniu. Robinas Liepsnelė susisuko lizdą mūro sienos plyšyje šalia bažnyčios vartų, o pilkoji pelė Molė, didžiam patogumui, įsitaisė kaimo parduotuvėje tiesiai po pašto langeliu, tad visada galėjo tiksliai papasakoti, kas naujo ir svarbaus įvyko kaimelyje tarp kalvų.

Bet ar aš jau sakiau, kam gi Tilda šį kartą susikvietė bičiulius? Ogi tam, kad atėjo laikas pagaliau iškraustyti ir suremontuoti kambarį antrame aukšte, pirmą iš dešinės. Šito pelė pati viena

Malonu susipažinti

niekaip nebūtų pajėgusi padaryti. Net ir visiems sukibus tikriausiai teks ištisą dieną nešioti baldus, dažyti ir viską valyti.

Pirmoji į Tildos namų duris pasibeldė Molė, nešina nauju rytiniu laikraščiu.

– Galėsime iš jo išsilankstyti puikiasias dažytojų kepures, – paaiškino ji, kai abi pelės pasisveikino.

– Bet pirma gal reikėtų laikraštį perskaityti, – pasiūlė Tilda.

– Žinoma, – sutiko Molė. – Galima ir perskaityti.

Taip jos ir padarė jaukiai susėdusios prie arbatos puodelio – skaitė, kol pasirodė Robinas. O netrukus per sodą žaibu atskriejo linksmutės voveraitės. Tik Rupertas... kaip visada pavėlavo.

– Atsiprašau, mieloji, – užsimiegojęs sududeno jis. – Aš tikrai stengiausi ateiti laiku.

– Žinau, žinau, Rupertėli, – nuramino Tilda ir pirmiausiai pasiūlė jam arbatos. – Juk mes niekur neskubame, tiesa?

– Ničniekur, Tilda, – pritarė Robinas. – Visi sukrutę tą kambariuką vienu akimoku suremontuosim. Tikrai dar turim gražaus laiko smagiai papusryčiauti.

– Kur neturėsime! – sutiko ir kiti.

Nieko nelaukdami jie puolė VAIŠINTIS. Ir beregint sutaršė visą mielinę pynę.

Malonu susipažinti

– Teisybę sakant, aš taip skaniai prisikimšau, kad vargu ar bepajėgsiu remontuoti, – prisipažino Edna.

– Ir aš – prisikimšau ir pavargau, – supūškavo Rupertas. – Ne veltui sakoma: užkandus reikia pailsėti!

– Na gerai, – tarė Tilda. – Jei taip, tai valandžiukę pasėdėkim. Tuo tarpu aš galiu papasakoti, kokias spalvas išsirinkau tam kambariui. Sienos turėtų būti gebenių žalumo. Ne salotinės, bet gebenių spalvos, suprantat? O lentutės, kuriomis apačioje apmuštos sienos, norėčiau, kad būtų balkšvai kreminės.

– Tikrai nebuvo lengva tokią spalvą rasti, – paaiškino Molė. – Nė neįsivaizduojate, kokia gausybė yra baltų atspalvių: sniego, kiaušinio lukšto, dramblio kaulo...

Žinoma, gyvendama kaimo parduotuvėje, Molė puikiai išmanė panašius dalykus. Taip besišnekučiuojant prabėgo priešpietis – bičiuliai nė kojos neiškėlė iš jaukios Tildos virtuvės.

Apie pietus saulė išsklaidė visus debesis, ir Viliui su Benium staiga baisiai įgriso sėdėti namie ir laukti, juo labiau žinant, kad tikriausiai teks tampyti baldus.

– Eikit sau žaisti, – pasakė Edna.

– Veskitės ir Sraigių, – paprašė Tilda. – Man atrodo, jam truputį nuobodu.

Taigi trys pagalbininkai iškurnėjo. Bet ir likusieji tuo tarpu ėmė labiau svajoti apie gardžius pietus, o ne apie kremines Tildos kambario sienas.

– Galėčiau greitai sumesti kokią lengvą sriubytę, – pasiūlė Tilda. – Bet pasilikite pilve truputį vietos. Juk vakarienei dar bus bulvių mišrainės.

Malonu susipažinti

– O, gerai padirbėjus ji mums tikrai pravers, – nusprendė Rupertas.

Bet štai ką turiu pasakyti: tą kambarį bičiuliai remontavo tik rytojaus dieną. Tačiau ir ši diena jokių būdu nepraėjo veltui. Šiaip ar taip, visi drauge ją praleido pas Tildą, pasakojosi istorijas, nejučiom gurkšnodami arbatą ir be paliovos kramsnodami kepinėlius. Juk tai ir buvo bičiuliams smagiausia.

Tildos laisvoji erdvė

Kai turi ką nors nauja, labai norisi pasidalyti su geriausiai draugais ir tuoj pat visiems parodyti. Pavyzdžiui, gražią knygą ar ypač dailią triušio figūrėlę.

Tad galite įsivaizduoti, kaip jautėsi Tilda, įsitaisiusi naują kambarį!

Na, remontas gal ir užtruko truputį ilgiau, nei buvo planuota. Bet galiausiai kambarys atrodė lygiai taip, kaip Tilda buvo sumaniusi ir jau seniai svajėjo.

Žinokite, kad Tildos namučiuose būta gausybės įvairiausių patalpų patalpėlių. Mat anksčiau tuose namuose bažnyčios bokšto papėdėje gyveno daug, daug Kruopelių giminės kartų. Suprantama, kad kiekvienas perstatinėjo ir tvarkė namus taip, kaip jam atrodė reikalinga.

Todėl dažnas Tildos namų kambarys turėjo atskirą ir paprastai gerokai painią istoriją. Tarkime, kažkas ilgų ilgiausio koridoriaus gale buvo įrengęs tualetą. Bet eiti į jį buvo taip toli,

kad Tilda ten apsilankė iš viso VIENINTELĮ kartą gyvenime. Dar buvo dailioji Euzebijos Pelės kertelė, kurią Tilda atsitiktinai aptiko pernai pavasarį švarindama namus – aptiko ir iš pirmo žvilgsnio pamilo. O virtuvė, didysis kambarys, miegamasis ir netgi vonia visuomet buvo tokie, kokius ji prisiminė nuo seno.

Ir kaip tik todėl Tildai atrodė, kad būtų be galo įdomu VIENA kambarį iširengti taip, kaip nori ji pati – ir niekas kitas. Molė, žinoma, išsyk pažadėjo padėti Tildai išikurti po remonto. Taigi dabar abi pelės stovėjo naujutėliame kambaryje.

– Argi ne puiku, – laiminga tyliai atsiduso Molė, – kai viskas dar taip nauja, net nepaliesta, net kvėpia?

– Oi, ir dar kaip puiku, mieloji, – sutiko Tilda.

Toks tuščias kambarys buvo kaip visiškai nauja pradžia. Atrodė, viskas galima ir turbūt nieko nėra neįmanomo. Atrodė, Tilda girdi, kaip naujasis kambarys jai šnabžda:

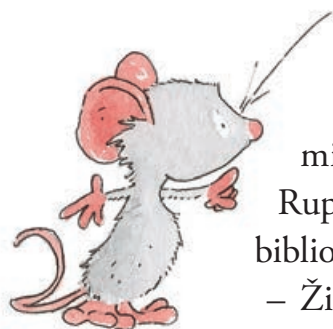
– Nagi, drąsiau, pasistenkime, kad būčiau iš tiesų nepaprastas.

Šito Tilda ir troško. Tučtuojau norėjo padaryti. Tik – ką?

– Ar jau sugalvojai, kam norėtum paskirti savo naująjį kambarį? – paklausė Molė tarsi išpėjusi draugės mintis.

– Tiesą sakant, ne, – tyliai prisipažino Tilda. – Iš pradžių maniau, kad galėčiau čia įrengti miegamąjį. Juk kadaise čia ir buvo miegamasis. Bet...

– ...miegamąjį tu jau turi, – supratingai linktelėjo Molė.

– Taigi, – svarstė Tilda. – Jei prisimintum mieląją mano kertele, tai iš tikrųjų aš turiu net du. Rupertas sako, kad man praverstų atskira nedidelė biblioteka. Supranti? Panaši į jo.

– Žinoma, – apsidžiaugė Molė. – Tada reikės daugybės lentynų, krėslų skaitymui, lempos, galbūt staliuko. Na taip, ir knygų, žinoma. Bet knygų tau tikrai netrūksta.

– Tiesa, – sutiko Tilda. – Bet čia ir yra visas keblumas. Mano pažintinės knygos stovi didžiajame kambaryje. Pasakos ir istorijos man turi būti miegamajame, o valgių knygos vis tiek turi likti virtuvėje. Iš tikrųjų bibliotekos man ir nereikia.

– Hmm... Jei būtų mano valia, AŠ čia padaryčiau siuvyklėlę, – įsisvajėjo Molė.

Ji buvo nepralenkiama rankdarbių meistrė ir pasiuvo Tildai įkurtuvėms labai gražias užuolaidas; jas tuoj pat ir pakabino.

– O dar galėtum padaryti drabužinę, tokį persirengimo kambarį, – pasiūlė Molė.

– Ak, mieloji, – nusijuokė Tilda. – Ką aš čia persirenginėsiu? Šaliką ir kepurę galiu prisiderinti ir prieškambaryje.

– O gal Sraigiui reikia žaidimų kambario?

– Kad jis mėgsta būti šalia manęs.

– Bet darbo kambario tau tikrai reikia, – vis siūlė Molė.

– Na, – abejojo Tilda, – apskritai visi kambariai namuose man yra darbo kambariai.

Tilda darsyk apsidairė po kambarį. Apačioje lentutės balkšvai kreminės, kaip ji ir norėjo, viršum jų sienos nudažytos žalia gebenių spalva. Pro langą įspindusios saulės šviesoje kaip auksinis medus rusvuoja grindys.

Iš tikrųjų, pamanė Tilda, savo naująjį kambarį aš įsivaizdavau kaip tik TOKĮ. Ir Molės užuolaidos kaip čia buvusios. Dar galėčiau pasikabinti kokį paveikslą, kuris mane džiugintų, ir išsirinkti gražią lempą. O daugiau, svarstė Tilda, man nieko nė nereikia.

– Štai kaip bus, mieloji, – patenkinta nutarė ji. – Tiesiog pakliksiu šį kambarį tuščią. Bus, taip sakant... mano laisvoji erdvė!

– Tilda! – susižavėjusi šūktelėjo Molė. – Tu visada geriausiai sumanai!

Tai buvo tiesa. Juk kiekvienam iš mūsų gera turėti šiek tiek laisvos erdvės, ar ne? Šitaip nusprendusios bičiulės atsinešė staltiesę, dvi pagalves, kad būtų patogiau sėdėti, ir padėklą su arbatos puodeliais ir avižiniais sausainėliais su razinom. Paklojo staltiesę tiesiog ant grindų, o pačios pasimėgaudamos įsitaisė saulės sušildytame plote. Tarytum iškylautų gamtoje.

Žinoma, galima taip susėsti ir bet kokiame daiktų pristatytame kambaryje. Tačiau Tildos laisvojoje erdvėje tai buvo didžiausias malonumas.

Peštukai

Vieną rytą Tilda Kruopelytė rūšiavo virtuvinius rankšluosčius: sveiki, paplyšę ir visai suplyšę. Tuos, kurie buvo dar geri, linksmai niūniuodama padėjo atgal į spintą. Paplyšusius labai pasistengus turbūt dar pavyks suadyti. O visai suplyšusius bus galima panaudoti kaip skudurus. Dabar Tilda paėmė į rankas švelniai violetinę, levandų spalvos pašluostę.

– Tavęs aš tikrai neišmesiu. Labai jau tu miela, – nusprendė ji.

Ir kaip tik tą akimirką išgirdo lauke baisų klyksmą. Pažvelgė pro langą, bet iš pradžių nieko nepamatė. Galų gale ir ne jos reikalas, jei kam užėjo noras pasipešti.

Tačiau kai ginčas niekaip nesiliovė ir netgi dar labiau įsiplieskė, Tilda vis dėlto išėjo apsidairyti. Išvydo du juoduosius strazdus, susikibusius dėl slieko, kurį taip nelemtai abudu tuo pačiu metu ištraukė iš rasotos žolės. Vienas už vieno galo, kitas už kito.

Tie peštukai buvo du patinėliai, kaip Tilda tučtuojau atskyrė iš juodut juodu-

tėlių plunksnų. Juodųjų strazdų patinėliai ryškiai geltonais snapais, kitaip nei tamsiai rudos patelės, visuomet krinta į akį – mažo to, jie dar ir baisūs ginčinėliai. Jei tik netyčia susitinka tokie du – žiū, jau ir dulka plunksnos, kaip mėgsta sakyti žmonės.

- Vajetau, – supykusi šūktelėjo Tilda, – ir kas čia vėl nutiko, ką?
- Jis nori pagrobtį MANO slieką! – sučirškė vienas strazdas.
- Tai jau ne! – atšovė kitas. – AŠ jį pirmasis pamačiau!

Tiesą sakant, Tilda nelabai suprato, ką jie ten čirškia. Juk nė vienas nenorėjo paleisti slieko, tai ir snapų negalėjo kaip reikiant pražioti.

- Pffff!!! – įniršęs purkštelėjo pirmasis.
- Pats pffff! – atkirto antrasis.

Ir vėl įnirtingai susikibo.

Tilda bejėgiškai žvalgėsi tai į vieną, tai kitą. Galiausiai jai trūko kantrybė.

– Liaukitės! – sušuko taip griežtai, kad paukšteliai akimirksniu nutilo. – Ar jums ne gėda kelti šitą triukšmą? Ir dar tokį nuostabų rytą! Negi negalite imti ir susirasti dar vieną slieką?

– Bet šitas didžiulis, – sušnopavo pirmasis strazdas. – Kaip sau nori, aš neatiduosiu!

– Aš tuo labiau. Gali nė nesvajoti! – supypė antrasis.

Ir abu paukščiai įsižeidę nusuko akis – daugiau iš viso nesišnekės. Labai nemaloni padėtis, ypač vargšeliui sliekui.

Žinoma, Tilda būtų galėjusi ramiai grįžti namo ir vėl imtis savo darbų. Daugelis būtų taip ir padarę – tegu sau tie du kieta-kakčiai patys žiūri, kaip susitarti! Bet Tilda Kruopelytė niekad nebuvo iš tų, kurie nususukę žingsniuoja savo keliais, kai kam nors reikia pagalbos. O šiems trims padarams pagalbos reikėjo mirtinai. Be jokios abejonės.

– Na gerai, – pareiškė ji, – tarkime, kad iš tikrųjų mūsų didžiulėje pievoje tėra VIENINTELIS toks puikus sliekas. Ir tarkime, kad jūs nenorite per amžius čia tupėti. Tada mums reikia sugalvoti, kaip išspręsti jūsų ginčą, tiesa? Ir štai ką, – ištarė Tilda truputį pasididžiuodama, – visai netyčia aš galėčiau pasiūlyti jums tokį sprendimą.

Strazdai tylomis, bet labai susidomėję sužiuro į pelytę.

Tai buvo gera pradžia, nes dabar Tildos laukė sunkiausia užduotis. Ji turėjo įtikinti paukščius, kad abu vienu kartu paleistų slieką. Paaiškinusi tai, ji kalbėjo toliau:

– Judviem teks susirungti, bent kelis kartus. Žinoma, tai bus sporti-

nės varžybos, girdite? Kad man nebūtų jokių kivirčių nei pešiojimosi. Taigi, o nugalėtojas... jo laukia staigmena.

Matote, kokį gudrų planą sukūrė mūsų Tilda? Apie ginčytiną sliėką ji neužsiminė nė žodeliu.

Ir iš tikrųjų – vos strazdai jį paleido, gavęs slaptą Tildos ženkla sliėkas šmukšt ir įsirausė į žemę, ir pasislėpė nuo visų pavojų.

O strazdai negalėjo nustygti – kada gi prasidės Tildos varžybos. Kiekvienas norėjo parodyti esąs greitesnis, vikresnis, didesnis arba tiesiog geresnis už kitą. Juk labai dažnai tik dėl šito ir vyksta ginčai.

Pirmiausia Tilda nuginė paukščius lenkčių iki sodo vartų ir atgal.

Paskui liepė dėti vieną ant kito apvalainus akmenėlius. Kas per skirtąjį laiką pastatys aukštesnį bokštą, tas ir bus nugalėtojas. Tilda padainavo neilgą dainelę. Lygiai kiek ta dainelė truko ir šios varžybos.

Bet turbūt sunkiausias išbandymas dviem juodiesiems strazdams buvo surasti raudoną žiedą. Tai tikrai nebuvo paprasta, nes vis dėlto pavasarį dauguma žiedų būna geltoni, balti ar mėlyni, kartais galbūt rausvi. Tik ne raudoni!

– Ieškokit, – pasiuntė Tilda strazdus.

Pagaliau ji gavo nors akimirką ramybės ir galėjo grįžti į namus prie savo pašluosčių.

Prabėgo gera valandėlė, kol sugrižę strazdai išdidžiai įteikė jai po raudoną tulpės žiedą.

– Tai katras gi laimėjo? – paklausė pirmasis strazdas.

Peštukai

– Oi, aš manau, kad turbūt lygiosios, – nusijuokė Tilda. – Tad staigmena teks ABIEM.

Ji džiugiai padėjo paukščiams saulėkaitoje ant pievos lėkštę su pyrago trupiniais, ir strazdai puolė godžiai lesti, kuo smagiausiai nusiteikę.

Laimė, apie sliėką daugiau nė vienas neprasitarė. Gal juodiesiems strazdams sliėkai ir atrodo gardūs, bet juk mes visi mieliau pasivaišintume Tildos pyragu, ar ne?

